

KOOSTE SAAPUNEESTA PALAUTTEESTA JA LAADITUT VASTINEET

1.	Lausunnot	2
1.1	Metsähallitus	2
1.2	Törmänmäen Kyläyhdistys ry	2
2.	Mielipiteet	6
2.1	Mielipide 1	6
2.2	Mielipide 2	10
2.3	Mielipide 3	10
2.4	Mielipide 4	12
2.5	Mielipide 5	17
2.6	Mielipide 6	21
2.7	Mielipide 7	24
2.8	Mielipide 8	25
2.9	Mielipide 9	26

Mielipiteeseen 9 on vastine lisätty raporttiin 27.1.2023. Puolangan kunta on antanut lisää aikaa mielipiteeseen 9 11.3.2022 saakka. Mielipide on päivätty 10.3.2022, mutta kunta on toimittanut mielipiteen kaavan laatijalle 27.1.2023 vastineen laatimista varten.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

1. LAUSUNNOT

1.1 Metsähallitus

Lausunto MH 735/2022	Vastine
Hankkeen vaikutusalueelta ei ole tiedossa Metsähallituksen vastuupetolintujen (maakotka, merikotka, muuttohaukka) reviireitä, mutta mahdollista on, että sellaisia seudulla esiintyy. Metsähallituksen yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa laatiman maakotkan reviirimallinnuksen perusteella alueelle ja lähiseudulle sijoittuu runsaasti lajin ydinreviiriksi soveltuvaa ympäristöä. YVA-arviointiin onkin syytä sisällyttää muuttolintutarkkailujen lisäksi myös petolintutarkkailuja. Otollisinta aikaa havaintojen tekemiseen ovat kevättalvi ja kesä.	YVA-selostusta varten alueelta on tehty lintujen-syysmuuttoselvitys syksyllä 2021. Keväällä 2022 tehdään lintujen kevätmuuttoselvitys. Lisäksi alueelta selvitetään pesimälinnusto, metsäkanalintujen soidinalueet ja pöllöt. Näiden selvitysten maastokäynneillä havainnoidaan myös petolintuja. Tarvittaessa tehdään tarkempi selvitys alueella petolintujen pesistä.
Tuulivoima-alue rajoittuu pohjoisreunasta Paljakan tutkimusmetsäalueesta varattuun suojelualueeksi perustettavaan kiinteistöön. Mm. Mustakummun alueella ihan tuulivoima-alueen kupeessa metsät ovat hyvin vanhoja ja luonnontilaisuudeltaan verrattavissa viereisen Paljakan luonnonpuiston metsiin. Jos liikennöintiä tuulivoimapuiston alueelle järjestetään pohjoiskautta, niin olisi syytä käyttää olemassa olevaa tieverkostoa niin, ettei suojelukiinteistön läpi lähdetä suunnittelemaan uusien teiden aukaisua tai suojelukiinteistön läpi menevien teiden leventämistä. Metsähallitus pyytää, että lausuntoon lähetetään vastine sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@metsa.fi	Tuulivoima-alueen liikenne on suunniteltu kulkevaksi alueen eteläpuolelta Puolangantieltä (888) koilliseen kulkevaa metsäautotietä pitkin.

1.2 Törmänmäen Kyläyhdistys ry

Lausunto 4.3.2022	Vastine
1. Noin 15 kilometrin säteellä Törmänmäestä kaa-vaillaan ainakin 10 tuulivoimalapuistoa (Pieni-Paljakan lisäksi Varsavaara, Hietavaara, Valkeisvaara, Hukkalansalo, Etäisensuo, Takian kangas, Turkkiselkä, Koirakangas, Hirvivaara-Murtovaara) mikä sisältää yhteensä yli 200 tuulivoimalaa! Tämä on täysin kestävämpiä kuin luonnon monimuotoisuuden, maiseman kuin alueella asuvien ihmisten kannalta. Kuten tuulivoimapuiston hankesuunnitelmassa ja Kainuun maakuntakaavassa 2030 todetaan, on Puolangan eteläisin kylä Törmänmäki arvioitu kehityskelpoiseksi ja elinvoimaiseksi kyläksi (at -merkintä). Törmänmäen kylän asukkaat ovat olleet Puolangan kylien kärkeä veronmaksukyvyiltään. Kainuussa kylärakenne on perinteisesti ollut verkkomainen toisin kuin Länsi-Suomessa. Törmänmäkeen on luettu kuuluvaksi myös Kallion, Tulijärven, Karhumäen ja Ketokylän kyläkulmat ja Paakanan seutu. Alueella on asuinrakennuksia noin 200, samoin vakituksia asukkaita - vapaa-ajan asuntoja noin 400, mikä pitää sisällään ainakin tuhatkunta vapaa-ajan asukasta.	Hankkeiden yhteisvaikutukset myös asutukselle arvioidaan. Voimassa olevassa maakuntakaavassa (Kainuun maakuntakaavan 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) Törmänmäki on osoitettu kyläksi (at), eikä tähän ole muutosta esitetty tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksessa. Maakuntaliitto vastaa maakuntakaavoituksesta ja sen vaikutusten arvioinnista luonnon monimuotoisuuteen, maisemaan ja alueella asuviin ihmisiin. Kylä, kaupunki tai suurempi metropoli ei säily elinvoimaisena ilman sähköä. Tuulivoimalla tuotetaan sähköä, mikä vähentää fossiilisesti tuotettua sähköä. Fossiilisten polttoaineiden käyttö on yksi merkittävimpiä syitä ilmastonmuutokseen ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

2. Pelkästään etäyhteydellä pidettävät tiedotustilaisuudet eivät anna vanhemmille ikäluokille tasa-arvoisia osallistumismahdollisuuksia.	Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaava-luonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksmahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaille. Asukaskysely tullaan toteuttamaan kirjepostina 5-10 km etäisyydellä asuville.
3. Hankkeita on arvioitava myös kokonaisvaikutusten kannalta, mutta Pieni-Paljakan YVA-suunnitelmassa ei ole esitetty menetelmiä, aineistoja ja kriteerejä, millä tavalla tämä kokonaisarviointi vaikutuksista mm. luonnon pirstoutumiseen, luonnon monimuotoisuudelle, ihmisten elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnalle, asuntojen käytölle ja arvolle, pohjavesille, ilmastopäästöihin, kierrätettävän ja ongelmajätteen määrälle sekä melun määrälle tullaan suoritamaan. Kokonaisharkinnan perusteella tuulivoimaloista on aiheutumassa Törmänmäen alueella naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta rasisutusta, joka edellyttää naapuruussuhdeperusteista ympäristölupaa seudun tuulivoimahankkeille.	Lähdeaineisto ja vaikutusten arvioinnin menetelmät, vastaanottavan kohteen herkkyys, vaikutuksen suuruus ja vaikutusten arviointien tulokset (merkittävyys) kuvataan tarkemmin YVA-selostuksessa. <u>Ympäristölupa</u> Ympäristöluvan tarvetta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristöluvan tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, jos tuulivoimalan toiminnasta aiheutuu naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasisutusta melu- ja väikevaikutuksista lähialueen asukkaille. Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristöluvanvaraisuutta.
4. Tuulivoimanpuiston äänisaasteella, välkehtimisellä, valoilla, lapojen liikkeellä ja teiden sekä perustusten ja sähkölinjojen rakentamisella on suuri häiritsevä ja pirstova vaikutus alueen eläimistöön ja luontoon. Vilkkuvat valot muuttavat myös yötaivaan näkymän totaalisesti. Perustukset muuttavat maaperägeologisesti jalusta-alueet totaalisesti, mutta hankesuunnitelmissa tätä piilotellaan ja asia esitetään hyvin yleisellä tasolla muutamalla lauseella. Lisäksi massiiviset perustukset on tarkoituskin jättää maahan, missä ne tulevat säilymään ja vähittäin liukenemaan tuhansia vuosia. Kainuun luonto ei kestä tätä! Alueen puroista tavataan harvinaista ja erittäin uhanalaista jokihelmisimpukkaa eli raakkua (Margaritifera margaritifera) - jopa nuorta lisääntyvää kantaa. Raakun elinehto on alueen pienissä vesistöissä esiintyvä purotaimen (Salmo trutta fario) eli tonko, joka lienee muinaisen Oulujärven järvitäimenen kääpiöitynyttä kantaa. Alueella ja ympäristössä on seuraavien Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV mainitsemien lajien lisääntymispaikkoja ja / tai levähdyspaikkoja: Liito-orava (Pteromys volans), pohjanlepakko (Eptesicus nilssonii), ilves (Lynx lynx), karhu (Ursus arctus), saukko (Lutra lutra), susi (Canis lupus). 2000-luvun alun metsäpeuran (Rangifer tarandus fennicus) invaasion aikana metsäpeurat levittäytyi-	Luontoselvitykset laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuissa virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöilyksiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vaapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu. Tuulivoimahankkeet eivät estä kantojen kohtamista ja liikkumista alueelta toiselle.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

vät Uvan suuntaan ja Valkeisjärven kankaille ja Pal- tamo-Puolanka maantie 78 tuntumaan. Törmänmä- enkin alueelta oli useita peuran näköhavaintoja. Metsäpeurojen lukumäärä Kainuussa on taantunut noin puoleen 2010-luvulla. Kannan hoitosuunni- telma esittää toiveen, että Kainuun metsäpeurapo- pulaatio löytää Oulujärven länsipuolelta Vaalan ja Utajärven soille edenneet Suomenselän metsäpeu- rat. Poronhoitoalueen ja Oulujärven väliset tuulivoi- malapuistohankkeet mukaan lukien Pieni-Paljakka tulisivat toteutuessaan sulkemaan lopullisesti mah- dollisuuden, että Kainuun ja Suomenselän populaa- tiot kohtaisivat Oulujärven ja poronhoitoalueen väli- sessä metsä- ja suoalueilla. Tämä voi olla kohtalo- kasta Suomen Peuran eli Kainuun Petran elinmah- dollisuuksilla, jotka ovat koko ajan supistuneet met- sien tehokäytön seurauksena. Paljakan kautta kulkee joutsenien ja kurkien lisäksi mm. vaaraantuneen lajin metsähanhien (Anser fa- balis fabalis) muuttoparvia Liminganlahden ja Vie- nan / Kuolan välillä. Lisäksi alueella näkyy usein re- viirillään ruuanhakumatkoillaan liikkuvia (meri)kot- kia. Luontodirektiivin ulkopuolelta on mainittava, että alueella liikkuu myös ahma (Gulo gulo). Alu- eella on hirven (Alces alces) vuodenaikaisvaelluksiin liittyviä tuhatvuotisia reittejä, samoin kuin kanalin- tujen soidinpaikkoja.	Aiempien linnustoselvitysten tulokset huomioidaan lähtötietoina. Linnuston syysmuuton seuranta on tehty syksyllä 2021. Kevätmuuton seuranta ke- väältä 2022, pesimälinnustoselvitys raportoidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaava-aineistossa ja vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi alueelta selvit- tään metsäkanalintujen soidinpaikat ja pöllöt. Maas- tokäynneillä havainnoidaan myös petolintuja ja tar- vittaessa tehdään tarkempi selvitys pesinnästä.
5. Muu lainvastaisuus Alueen tuulivoimahankkeet mukaan lukien Pieni-Paljakka ovat lainvastaisia myös: Kuntalain suhteen (1§ /1): Kunta edistää asuk- kaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkaalleen palvelut taloudellisesti, sosi- aalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla	Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeus- vaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 11.11.2021 § 41. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana selvi- tetään tuulivoimalla tuotettavan sähkön mahdolli- suudet ja vaikutukset alueen elinvoimaan ja ympä- ristöön. Kunta puntaroi nämä. Kunnanvaltuusto te- kee lopulta päätöksen kaavan hyväksymisestä.
Ympäristönsuojelulain suhteen: lain tarkoituksena on (1§ /1): 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaan- tumisesta aiheutuvia haittoja ja torjua ympäristöva- hinkoja; 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnonta- loudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävää kehitystä sekä torjua ilmastomuut- tosta; 3) edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja eh- käistä jätteistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia; 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaiku- tusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuu- tena; sekä 5) parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon Laissa tarkoitetaan (5§ /1): 1) päästöllä ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yh- destä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsu- rasti ilmaan, veteen tai maaperään; 2) ympäristön pilaantumisella sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa;	YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arvioin- timenettelystä selvitetään hankkeen ympäristövaik- utukset ja mahdollisten haitallisten vaikutusten lie- ventämiskeinot. Yhteysviranomaisen ottaa YVA-se- lostuksen valmistumisen jälkeen kantaa perustel- lussa päätelmässä selvitysten ja vaikutusten arvi- ointien riittävyyteen ja hankkeen toteuttamiskelpoi- suuteen. Kaavaprosessin aikana käydään viranomaisneuvot- telut ja tarvittava määrä työneuvotteluja sekä pyy- detään lausunnot asianosaisilta viranomaistahoilta.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus; 3) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista; 4) terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä; ... Eläinsuojelulain suhteen: Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta (1§) Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin (2§)	
EU:n kilpailulainsäädännön suhteen: Kunta on korostanut kuinka tuulimylyhankkeilla taataan kunnan asukkaille palveluita. Kunnan on tehtävä hankintansa mahdollisimman edullisesti ja avoimesti. Edullisuus varmistetaan pyytämällä tarjouksia riittävän monelta tuottajalta... Onko näin tehty tuulivoimayhtiön suhteen?	Kunta ei toimi tässä tuulivoimahankkeessa hanke- vastaavana tai tuulivoimalla tuotettavan sähkön tuottajana, vaan yksityisen sektorin yritys. Kunnat eivät kilpailuta hankekaavoja, joiden laadintakustannuksista vastaa hankevastaava. Hankevastaava on tehnyt kaavoitusaloitteen kunnalle. Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 11.11.2021 § 41.
5. Perustuslain vastaisuus - 15§ sisältää omaisuuden suojan: "Jokaisen omaisuus on turvattu." On täysin ennakoitavissa, että Törmänmäen alueella, mutta myös muualla tuulivoimapuistojen vaikutusalueella asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen jälleenmyyntiarvo ja vakuusarvo romahtaa ja laskee vähintäänkin useita kymmeniä prosentteja – lähellä voimaloita käytännössä nollautuneet. Nykyisten vapaa-ajan asuntojen virkistyskäyttömahdollisuudet suorastaan leikkautuvat kuten myös (ranta)rakennusoikeudet. Kaikkiaan hanke merkitsee valtavaa tulonsiirtoa lähialueen kiinteistönomistajien kustannuksella tuulivoimayhtiölle, kunnalle (verotulot) ja muutamille maanomistajille (vuokratulot). Kaavavaikutussuunnitelmasta puuttuu, miten tätä kompensoidaan vaikutusalueen kiinteistönomistajien enemmistölle. Tämä kaikki koskee myös Paljakan luontomatkailuun liittyviä investointeja. Alueelta on tultu hakemaan hiljaisuutta ja koskemattomaa luontoa. Alueen kiinnostavuus erityisesti ulkomaiden matkailijoiden näkökulmasta tulee romahtamaan. Myös eräharjastukseen sekä -matkailuun hankkeet vaikuttavat taannuttavasti. Lisäksi satoja hehtaareja alueen metsätalousmaista siirtyy elinkeinon ulkopuolelle. Alueen rakentamisen jälkeiset mahdolliset huolto-	<u>Vaikutus kiinteistöjen arvoon</u> Tuulivoimaloiden vaikutuksista asuinkiinteistöjen hintoihin valmistuneen tutkimuksen mukaan tuulivoimalla ei ollut vaikutusta kiinteistön arvoon (Taloustutkimus, FCG 2021). Asuinkiinteistöjen hintojen muutoksiin vaikuttaa paikallisten asuntomarkkinoiden yleinen kehitys. Tutkimuksessa tarkasteltiin Haapajärvellä, Kalajoella, Karvialla, Närpiössä, Perhossa, Raahessa ja Simossa tehtyjä kiinteistökauppoja vv. 2013–2021. Tarkastelluissa kunnissa tuulivoimahankkeita oli otettu käyttöön eri vuosina aikavälillä 2013–2021. Kiinteistöjen arvo koostuu useasta eri asiasta, jotka vaikuttavat siihen yhtä aikaa kuten sijainti, liikenneyhteydet, väestörakenteen muutos, uudisrakentaminen, lainojen korot, asuntomarkkinoiden kehitys, suhdanteet. Maaseudulla vesi ja järvenranta-paikka sekä kuivalla maalla asuntoon liittyvä metsä- ja viljelyalue nostavat arvoa. On vaikeaa osoittaa yksiselitteisesti yhden tekijän vaikutusta koko arvoon. Yksi keskeisimmistä tekijöistä on asutuksen tuulivoimalan välinen etäisyys. Vaikutuksen voimakkuus riippuu myös siitä, onko tuulivoimapuisto suunnitella, rakenteilla vai rakennettu vuosia sitten. <u>Rakennusoikeudet ja virkistyskäyttö</u>

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

työt ym. todennäköisesti siirtyvät kilpailutuksen perusteella isoille vähintäänkin maakunnallisille toimijoille lähikylän ulkopuolelle.	Voimassa olevien kaavojen rantarakennusoikeuksiin ei tuulivoimaosayleiskaavalla ole vaikutusta. Ulkomelun keskiäänitason asuin- ja lomarakentamista rajoittava yli 40 dB meluvyöhyke jää kaava-alueen sisäpuolelle lukuun ottamatta Hietavaaran tuulivoimapuiston aluetta Puolangalla ja kaava-alueen pohjoispuoleista aluetta Ristijärvellä, eikä estä loma- tai asuinrakennusten rakentamista muualla. Tuulivoimalat eivät estä alueen virkistyskäyttöä, marjastusta tai metsästystä. Alueella liikkumista rajoitetaan rakentamisen tiettyjen vaiheiden aikana. <u>Metsätalous</u> Kaava-alueella voi metsätalouden harjoittaminen jatkua tuulivoimarakennuspaikkojen ulkopuolella. Parannettu ja ympärivuoden auki pidettävä huoltotieverkosto palvelee myös metsätalouden kuljetuksia. NykYTEKniikalla toteutettu tuulivoimala vie noin 1-1,5 hehtaarin alan.
Lopuksi. Voimaloita markkinoidaan mielikuvilla luontoystävällisyydestä ja yhteiskunnallisesta välttämättömyydestä. Tätä hyödyntävät kansainväliset tuulivoimayhtiöt. Ulkomaiset tuulivoimayhtiöt ovat nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa myös suuri turvallisuuspoliittinen riski. Kaiken edellä mainitun pohjalta Törmänmäen Kyläyhdistys ry vastustaa Pieni-Paljakan kaavoitusta tuulivoimalapuistoksi.	Nykyinen sähkönkulutuksen kasvu ja turvallisuuspoliittinen tilanne ovat lisänneet kotimaisen energiantuotannon tarvetta. Tuulivoima on tuonut Suomeen runsaasti uusia investointeja. Valtaosa rakennetuista tuulivoimaloista on suomalaisomistuksessa, mutta niiden rahoittajina on niin suomalaisia kuin ulkomaalaisia yrityksiä esimerkiksi vakuutusyhtiöitä. Merkittään tiedoksi.

2. MIELIPITEET

2.1 Mielipide 1

Mielipide 28.2.2022	Vastine
Miksi ympäristölupaa ei automaattisesti vaadita, vaikka tuulivoimalat ovat teollisuuslaitoksia, joissa on tuhansia litroja kemikaaleja, jotka hajautetaan koskemattomaan luontoon. Toteutuuko laki tuulivoimamahankkeissa?	Tuulivoimatuotannosta ei aiheudu toiminnan aikana päästöjä vesistöihin tai maaperään. Mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt ja kemikaalit kerääntyvät keruualtaisiin tai tuulivoimaloiden perustusten tiiville pohjalle, joten alueen hulevesissä ei ole sellaisia haitta-aineita, jotka aiheuttaisivat haittaa ympäristölle. <u>Ympäristölupa</u> Tuulivoimaloilta ei edellytetä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen laitoslueTelon perusteella ympäristölupaa. Ympäristöluvan tarvetta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristöluvan tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Tuulivoimaloiden tapauksessa tällaisia vaikutuksia voivat olla lähinnä aiheutuva melu ja lapojen pyörimisestä aiheutuva varjon muodostuminen (vilkkuminen) (YSL 28§, NaapL 17§). Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristöluvanvaraisuutta.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

Nyt olemme kuntien huonosta tiedottamisesta huolimatta havainneet, että Suomen aivan ainutlaatuiselle koskemattoman luonnon alueelle Paljakkaan ja Latvaan, luonnonpuiston ja Natura-alueen kylkeen ollaan suunnittelemassa tuulivoimapuistoa, joka tulee pilaamaan tämän aivan ainutlaatuisen koskemattoman luonnon ja luonnonpuiston täysin. Myllyt ovat 300 metriä korkeita, joita Suomessa ei vielä juurikaan ole ja kaikki tutkittu tieto perustuu matalampien myllyjen kokemuksiin. 300 metrin myllyt tulevat olemaan ympäristölle ja ihmisille vielä kohutuottomampi rasitus. Tieto lisääntyy koko ajan ja päättäjien kannattaa varautua myös oikeuskanteisiin ja korvauksiin, jos haittoja ilmenee arvioitua enemmän. Rakentamisen jälkeen ympäristö on peruuttamattomasti pilalla ja korvaukset eivät korvaa menetettyä ainutlaatuista luontoa tai ihmisten terveyttä.	<u>Tiedottaminen</u> Kaavan eri vaiheista tiedotetaan Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Puolangan kunnan nettisivuilla. Kiinteistön omistajille/haltijoille/muille osallisille noin 1 kilometrin säteellä kaava-alueesta on postitettu maanomistajakirjeet kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta. Asukaskysely toteutetaan YVA-menettelyn yhteydessä paperisena otannalla. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaava-luonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkailla. <u>Tuulivoimaloiden korkeus</u> Kaavoitusaloitteessa on esitetty enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisenkokuoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa.
Myllyhankkeen läheisyydessä on pysyvää ja kesä-asutusta. Latvan kylällä on myös kannattavia, kansainvälisiä luontomatkailuyrityksiä (mm. Nature-point), jotka perustuvat täysin alueen koskemattomaan luonnonpuistoon eli onko kunnalla oikeutta viedä ihmisiltä elinkeino? Samoin kylällä on edelleen maanviljelystä, johon myllyjen läheisyys tulee väistämättä vaikuttamaan. Alue on suosittu kainuulaisten retkeilykohde ja kunta on mm. suunnitellut alueelle uusia maastopyöräreittejä, miten tuulimyllyhanke suhtautuu kunnan ajatukseen luontomatkailun kehittämisestä ko. alueella?	Vaikutukset virkistyskäyttöön ja matkailuun arvioidaan ja raportoidaan YVA-selostukseen. Tuulivoimarakentaminen sovitetaan yhteen maastopyöräilyreittien kanssa. Tuulivoimalat eivät vaikuta maanviljelykseen. Voimaloita ei sijoiteta maanviljelysalueille, eikä peltoviljely tai maanviljelyn toimenpiteet esty.
Miten kesämökkien ja metsätilojen arvonalentuminen korvataan omistajille?	<u>Vaikutus kiinteistöjen arvoon</u> Tuulivoimaloiden vaikutuksista asuinkiinteistöjen hintoihin valmistuneen tutkimuksen mukaan tuulivoimalla ei ollut vaikutusta kiinteistön arvoon (Taloustutkimus, FCG 2021). Asuinkiinteistöjen hintojen muutoksiin vaikuttaa paikallisten asuntomarkkinoiden yleinen kehitys. Tutkimuksessa tarkasteltiin Haapajärvellä, Kalajoella, Karvialla, Närpiössä, Perhossa, Raahessa ja Simossa tehtyjä kiinteistökauppoja vv. 2013–2021. Tarkastelluissa kunnissa tuulivoimahankkeita oli otettu käyttöön eri vuosina aikavälillä 2013–2021. Kiinteistöjen arvo koostuu useasta eri asiasta, jotka vaikuttavat siihen yhtä aikaa kuten sijainti, liikenneyhteydet, väestörakenteen muutos, uudisrakentaminen, lainojen korot, asuntomarkkinoiden kehitys, suhdanteet. Maaseudulla vesi ja järvenranta-paikka sekä kuivalla maalla asuntoon liittyvä metsä- ja viljelyalue nostavat arvoa. On vaikeaa osoittaa

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

	yksiselitteisesti yhden tekijän vaikutusta koko arvoon. Yksi keskeisimmistä tekijöistä on asutuksen tuulivoimalan välinen etäisyys. Vaikutuksen voimakkuus riippuu myös siitä, onko tuulivoimapuisto suunnitteilla, rakenteilla vai rakennettu vuosia sitten.
Miten voimalinjat vedetään maanomistajien maille? Nämä tulee tietää etukäteen ja miten menetys korvataan.	<u>Sähkönsiirto</u> YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan sähkönsiirto-reittien vaihtoehdot ja arvioidaan niiden ympäristövaikutukset. Yleiskaavalla ohjataan sähkönsiirtoreitin sijaintia ainoastaan yleiskaava-alueella. Sähkölínjan lupamenettely tapahtuu myöhemmin sähkömarkkina- ja lunastuslain mukaisesti. Sähkölínjan paikka tarkentuu línjan yleissuunniteluvaiheessa, jolloin selviää muu muassa línjan tarkka sijoittuminen, pylväiden paikat ja vaikutukset yksittäisten kohteiden kannalta. Hanketoimijan tavoitteena on päästä sopimukseen kaikkien voima-johtoalueen maanomistajien kanssa. Yleissuunniteluvaiheessa kuullaan myös maanomistajia johdon tarkemman suunnittelun yhteydessä. Lopullisesta sähkölínjareitistä laaditaan sähkömarkkinalain mukainen ympäristöselvitys.
Myllyjen etäisyys ei tule olemaan riittävä kylä ja Paljakan luonnonpuisto huomioiden. Nykyiset etäisyysuositukset (jotka eivät uusimpien tutkimusten mukaan ole riittäviä) koskevat matalampia myllyjä, mutta Pieni-Paljakkaan suunnitellut myllyt ovat 300 metriä korkeita eli vaativat pitemmän etäisyyden. Natura-alueiden lähelle suositus olisi 20 km, mikä ei todellakaan tule täyttymään.	<u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjeistuksista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytö. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuulivoimakaa-voituksen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Huolehditaan siitä, etteivät terveydensuojelun määritetyt valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjeistot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylity asuin- ja lomarakennusten kohdalla. <u>Tuulivoimaloiden etäisyys Natura-alueisiin</u> Natura-alueet on jaoteltu SAC-, SPA- ja SCI-alueisiin. SAC-alueet ovat luontodirektiivin mukaisia erityisen suojelutoiminnan alueita. Riittävä etäisyys tuulivoimaloihin määrittyy kyseisen alueen perustamiseksi käytettyjen suojelualueiden perusteella. Esimerkiksi linnustoalueisiin (SPA) tarvittava etäisyys poikkeaa kasvillisuus- ja luontotyyppiperusteista alueista. Tavanomaisesti riittävä etäisyys on muutamia kilometrejä. Lähialueella sijaitsevien luonnonsuojelualueiden osalta arvioidaan hankkeen mahdolliset vaikutukset alueiden suojeluperusteisiin. Arviotaessa hankkeen vaikutuksia lähimpiin suojelualueisiin hyödynnetään YVA-menettelyn muiden vaikutusten arviointien tuloksia. Lähin Natura-alue on Säkkinenlatvasuo-Jännesuo-Lamminsuu ja Peuraneva (n. 2 km hankkeesta) on luontotyyppiperusteinen. Tyypillisesti Natura-alueiden läheisyyteen sijoitettujen hankkeiden osalta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta tai varsinainen Natura-arviointi, mikäli suunnitteluvaiheessa ei voida poissulkea hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia alueen

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

	suojeluperusteena olevaan lajistoon tai luontotyypppeihin.
Kainuussa on jatkuva työvoimapula ja havaintojen mukaan paluumuuttajat hakevat nimenomaan Kainuusta maaseudun rauhaa ja luontoa, retkeilyä, metsästystä, kalastusta. Miten käy maakunnan vetovoiman, jos Kainuu rakennetaan täyteen tuulimyllyjä ja se muuttuu betonilla ja sähköverkoilla kuorutetuksi teollisuusalueeksi. Etenkin tätä Paljakan aluetta ovat muualta tulleet erityisesti kehuneet. Ei tarvitse mennä Lappiin asti, kun jopa kirveenkoskemattomampi luonto löytyy täältä jokaisena vuodenaikana. Itse emme ehkä osaakaan tätä aluetta tarpeeksi arvostaa, mutta nuoremmat sukupolvet ovat alueen ainutlaatuisuuden löytäneet. Haluammeko jättää heille kasan betonia ja terästä retkeilyreitien, hiihtolatuojen, laavujen, näköalojen, maastopyöräreittien, sienestyksen, marjastuksen ja metsästyksen sijaan?	Maakunnan vetovoimaisuuteen vaikuttavat useat eri tekijät. Hankkeen YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikana selvitetään alueen luonto- ja virkistysarvot sekä arvioidaan vaikutukset myös eri elinkeinojen harjoittamiseen. Tuulivoimarakentaminen ei estä alueen virkistyskäyttöä tai sienestystä ja marjastusta tai metsästystä. Tuulivoimaloiden käytöstä poistamisen jälkeen tuulivoimalat puretaan, materiaalit pääosin kierrätetään ja rakennuspaikka maisemoidaan. Tuulivoimaloiden purkamisesta ja materiaalien kierrättämisestä on vastattu myöhemmin.
Lisäksi ko. alueen suunnittelussa kannattaa huomioida muut jo käynnissä olevat hankkeet, kuten Hietavaara. Alueiden yhteisvaikutus ympäristöön ja ihmisiin tulee olemaan suurempi kuin pelkän yhden Pikku-Paljakan tuulipuiston. Osataanko tämä huomioida ja laskea, koska hankkeet tunnutaan käsittelevän erikseen ilman käsitystä suuremmasta kokonaisuudesta tai kaavoituksesta? Ainakaan maanomistajilla ja kuntalaisilla ei ole käsitystä hankkeiden kokonaisuudesta.	Yhteisvaikutukset arvioidaan muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.
Kannattaa myös lyhyen tähtäimen kiinteistöverojen tavoittelussa huomioida, että tuulimyllyjen purkukustannukset voivat jäädä kunnalle. Myllyjen käytöikä on suhteellisen lyhyt ja sen jälkeen ne ovat ongelmajätettä.	<u>Tuulivoimaloiden purkaminen</u> Toiminnan lakatessa tuulivoimaloiden purkamiselle tulee hakea purkulupa, jolloin rakennusvalvontaviranomainen antaa määräykset purkutasosta huomioiden voimassa olevat lait ja asetukset. Purkuvassa voidaan määrätä rakenteet purettavaksi kokonaisuudessaan, jolloin myös betoniperustus tulee poistaa jätteenä. Kaavamääräyksiin ei voida määrätä purkamista koskevia velvoitteita tai luvan sisältöjä. Tuulivoimapuiston omistajalla on lakisääteinen velvollisuus hoitaa purkaminen. Tuulivoimahankkeessa perustetaan rahasto tai asetetaan vakuus, josta purkukustannukset maksetaan, jos omistaja ajautuisi konkurssiin tai jotain muuta yllättävää tapahtuisi. Maanvuokrasopimuksissa asetetaan purkuvakuus. Myös investointiin liittyvissä rahoituslaskelmissa on otettava huomioon tulevaisuuden purkukustannukset. Näin turvataan myös konkurssitilanteessa purkaminen. Purkuvastuu ei jää maanomistajalle tai kunnalle. <u>Tuulivoimaloiden kierrättäminen</u> Ongelmajätteestä käytetään nykyisin termiä vaarallinen jäte. Tuulivoimaloita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, vaan niiden materiaaleista suurin osa on varsin kysyttyä. Tuulivoimaloiden kierrätysaste nousee. Kierrätysaste on lähes 80 prosenttia. Voimaloiden lavat ovat kierrätyksen kannalta ongelmallisimmat, sillä niissä käytettyjen lasikuitu- ja epoksimateriaalien uusiokäyttö on kehitteillä. Lasikuitua ja komposiittia ei ole luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Tuulivoimaloiden lapojen kierrättäminen on juuri käynnistynyt liikealalla. Maailmalla on useita

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

	teknologioita, jotka voivat hyödyntää lasikuitumuovijätettä mm. Neocomp Saksassa ja Global Fiberglass Solutions Yhdysvalloissa, Stena Recycling ja Conecor Oy Suomessa. Esimerkiksi Stena Recycling kierrättää tuulivoimaloiden lasikuidun sementin valmistukseen.
Eli onko lyhyen tähtäimen lisäys kiinteistöveroissa kuitenkin kannattavaa, jos pitkän tähtäimen kustannukset paisuvat em. syistä tai korvausvaatimuksesta. Onko nyt mahdollisesti tilanne, että ulkomaiset tuulimylly-yhtiöt omien voitontavoittelujen takia vedättävät meitä suomalaisia ja kainuulaisia asukkaita? Rahahan ei jää Suomeen, eikä sähkö jää Kainuuseen.	Hankkeen sähköntuotto on mahdollista ostaa myös Kainuuseen. Sähkö myydään joko yksittäiselle ostajalle tai sähkömarkkinoille.

2.2 Mielipide 2

Mielipide 28.2.2022	Vastine
Matkailukeskus Paljakassa sijaitsevan vuokramökin omistajina mielestämme usean tuulivoimalan rakentaminen ei sovellu tälle alueelle. Alueen valtti on sen alkuperäinen luonto, vanhat metsät ja suoalueet. Nämä tuhoutuisivat näiden tuulivoimaloiden alle. Vanhat metsät ja suoalueet suojaavat ilmastoa. Ne sitovat suuret määrät hiiltä (CO₂), enemmän kuin istutetut puupellot, ovat erittäin tärkeitä luonnon monimuotoisuuden kannalta (joka on avohakkuilla jäämättömästi tuhottu). Vanhat metsät auttavat viilentämään ilmastoa (metsissä on jopa 8 astetta viileämpää kuin avonaisilla alueilla, myös metsät auttavat sisämaassa sateen muodostumista). Ei yksistään ilmaston ja luonnon kannalta Paljakan lähialueelle suunnitellut tuulivoimalat ovat katastrofi vaan myös matkailun kannalta- turistithan tulevat juuri puhtaan luonnon takia meidän alueelle.	Mielipide merkitään tiedoksi. Tuulivoimaloiden ja infran rakentamisen vaatima tilantarve on kuvattu YVA-ohjelmassa ja OAS:ssa sekä arvioidaan tarkemmin tämän hankkeen osalta YVA-selostukseen. Tuulivoimahankkeen rakentaminen vie muutamia prosentteja suunnittelualueen metsäpinta-alasta. Huoltotiestössä tukeudutaan mahdollisimman paljon nykyiseen metsäautotiestöön sekä maakaapelit sijoitetaan huoltoteiden yhteyteen, jolloin vältetään metsäpalstojen tarpeetonta pirstomista. Tuulivoimaloita ei rakenneta vanhan metsän alueelle. Ympäristövaikutusten arviointia ja yleiskaavoitusta varten kartoitetaan suunnittelualueen luontoarvot. Luontoselvitysten tulokset huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa siten, ettei suunniteltu maankäyttö vaaranna näitä arvoja.

2.3 Mielipide 3

Mielipide 28.2.2022	Vastine
Toteamme Pieni-Paljakkaan suunnitellusta Prokonin tuulipuistosta, että suunnitelmat puiston perustamisesta ovat huonoja emmekä kannata yhdenkään myllyn rakentamista alueelle. Kannatamme vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta.	Mielipide merkitään tiedoksi.
<u>Virkistysarvoista</u> Korkealle kohoavat tuulivoimalat pilaisivat maiseman elvyttävyyden ja kokemuksen koskemattomasta luonnosta eli sen syyn, minkä vuoksi alueella hakeudutaan. Tuulivoimalat näkyisivät joka suunnasta ja aiheuttaisivat myös äänillään, valoillaan sekä välkkeellään stressiä sekä ihmisille että luonnolle. Alueella on talvisin paljon lunta, ja lumen ja jään kertyminen tuulivoimaloiden lapoihin aiheuttaa riskin alueella liikkuville. Ilmastomuutoksen ennakoidaan lisäävän sään ääri-ilmiöitä, kuten myrskyjä.	Tuulivoimaloista irtoavan jään aiheuttama turvallisuusriski on erittäin pieni, eikä se esimerkiksi estä alueen käyttöä nykyisiin toimintoihin. Tuulivoimaloissa on automatiikka, joka havaitsee roottorin lapoihin kertyneen paksun jään aiheuttaman epävakauden ja pysäyttää voimalan. Konehuoneen katolle kertyvä lumi putoaa tuulivoimalan juurelle. Tuulivoimalat voidaan varustaa jäätymisen havainnointijärjestelmillä. Tällöin jäätävistä olosuhteista voidaan varoittaa valomerkein ja tarvittaessa tuulivoimalat pysäyttää. Tuulivoima-alueen sisääntulotielle asennetaan infotaulu, jossa on kuvattu tuulivoimaloiden sijoittuminen alueella, tieyhteydet ja muut turvallisuuteen liittyvät seikat. Tuulivoimalan lähialue voidaan lisäksi varustaa putoavasta jäädä varoittavilla kylteillä.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

Mikäli tuulivoimaloiden rakentaminen tummentaisi tai samentaisi alueen purot ja pilaisi lähteikön ja muuttaisi soiden vesitasapainoa, kyseeseen tulisi myös selkeä haitta ihmisten terveydelle, maiseman kauneudelle sekä virkistysarvoille.	Tuulivoimahankkeen vaikutukset pintavesiin arvioidaan YVA-menettelyn yhteydessä ja raportoidaan YVA-selostukseen sekä huomioidaan kaavan vaikutusten arvioinnissa. Vesistöjen ylitykset huomioidaan siltarummuissa rakentamisen yhteydessä. Rakennustöiden yhteydessä mm. rummut ja muut valuntaa ohjaavat rakenteet suunnitellaan siten, että vaikutuksia nykytilaan verrattuna syntyy mahdollisimman vähän.
<u>Luonto- ja kulttuuriarvoista</u> Tuulimyllyt tulisivat olemaan liian lähellä Paljakan erämaista luonnonpuistoa sekä tiukasti suojeltuja Natura2000-alueita, joita koskee pilaamiskielto. Alue voi olla tärkeä joillekin lajeille pimeyden vuoksi. Esimerkiksi kiiltomadot ovat jo levinneet Kajaanin pohjoispuolelle ilmastonmuutoksen myötä. Olemme tavanneet kyseisellä alueella maakotkan, jonka pesimästä kannamme huolta, mikäli tuulimyllyjä tulisi alueelle. Myös alueen muu linnusto tulisi selvittää perinpohjaisesti. Tuulipuiston valuma-alueen vesiekosysteemit, kuten vaikkapa suojeltu Latvajoki, ovat ainutlaatuisia Suomessa, eivätkä niiden luontoarvot ole yhteensovitettavissa raskaan teollisen rakentamisen kanssa. Myös alueen muinaismuistot ja vielä inventoimattomat kohteet tulisi selvittää maastokäynneillä ja suojella. Kaikkea arvokasta ei välttämättä ole vielä viety rekistereihin. Myös lehdot ovat luontotyyppinä Suomessa harvinaistuneet ja suojelun tarpeessa. Alueella on Vaarajakson lehtoalue eliöineen.	Luontoselvitykset laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Kaava-alueelle laaditaan arkeologinen inventointi, jonka tulokset huomioidaan kaavan maankäytön suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.
<u>Yhteisvaikutuksista</u> Yhteisvaikutukset lähialueen Hietavaaran ja Varsavaaran tuulipuistohankkeiden kanssa tulisi selvittää. Kolmen tuulipuiston rakentaminen muutaman kilometrin säteelle ei ole ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä.	Hankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.
<u>Oikeudenmukaisuudesta</u> Alueen maanomistusoikeudet ovat muuttuneet viime vuosina rajusti, kun UPM on myynyt maita, ja yksityisten metsänomistajien määrä on pienentynyt. Niin ikään saksalainen tuulivoimayhtiö Prokon kertoi Pikku-Paljakan tuulipuistohankkeen idean olevan lähtöisin alueen maanomistajalta. Maanomistajia (=sijoittajia) motivoi vuokratulo. Prokon kertoi samassa tilaisuudessa, että tuulipuisto valmistuttuaan todennäköisesti myydään eteenpäin. Olemme erittäin huolestuneita tästä kehityksestä ja katsomme, että se polkee paikallisten asukkaiden perustuslaillisia oikeuksia, muun muassa omaisuusdensuojaa, oikeutta turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön ja kotirauhaan. Vastuu luonnosta kuuluu perustuslain mukaan kaikille.	Suomessa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä omistussuhteista riippumatta. Hankekehittäjä vastaa hankkeesta rakentamisvaiheeseen asti. Vielä ei tiedetä, onko Prokon rakentamisessa mukana. Tuotantovaiheessa vaihtoehtoina ovat sähkönmyynti pohjoismaisille sähkömarkkinoille tai että suuri sähkönkäyttäjä ostaa sähköntuoton. Huolehditaan siitä, etteivät esimerkiksi terveyden suojelemiseksi määrätty valtionneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjearvot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla.
<u>Muista elinkeinoista ja luontomatkailusta</u> Tuulivoimalat eivät ole yhteensovitettavissa myöskään alueella toimivien luontomatkailuyrittäjien toiminnan kanssa. Luontomatkailu perustuu luonnon rauhaan ja koskemattomuuteen sekä mahdollisimman vähäiseen ihmisen vaikutukseen maisemassa. Luontomatkailulta putoaa koko idea pois, jos tuulimyllyt näkyvät turisteille. On huomattava, että alueen pohjoispuolella on valtion maita, joita ei ole vuokrattu tuulivoimalle. Näille alueille olisi mahdollista muodostaa kansallispuisto. Vaara-Kainuun	Vaikutukset matkailuun arvioidaan ja raportoidaan YVA-selostukseen.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

kansallispuistosuunnitelma on olemassa ja sen voisi päivittää uusin tiedoin. Muistutamme, että kunnat voivat tehdä myös ratkaisuja luonnon ja ihmisten hyväksi. Mikään laki ei velvoita kuntia kaavoittamaan tuulipuistoja maanomistamien ja tuuliyhtiöiden pyytämille paikoille. Tuulivoimaa kuitenkin tarvitaan energiaomavaraisuuden ja ilmastomuutoksen torjunnan takia, ja siksi pidämme tärkeänä, että kaavoituksella myllyille myllyille osoitetaan alueita, joissa ei ole herkkiä luontoarvoja ja joista ei ole haittaa alueen ihmisille ja heidän elinkeinoilleen ja omaisuudelleen.	
<u>Riskit vesistöille</u> Tuulipuiston alueen rakentamissuunnitelmat ovat massiivisia, ja katsomme, että vaativat ympäristölupaa ja vesilain mukaisen luvan, sillä rakentaminen muodostaa selvän riskin vesistöille. Alueella on YVA-suunnitelman mukaan lähde, tihkupinta ja puroja, jotka johtavat soille ja luonnontilaan jokiin ja niitä pitkin järviin. Lähde on pohjaveden purkautumispaikka maan pinnalle. Alueen rakentamisessa tulisi tarkastelu laajentaa koskemaan koko valumavesialuetta. Ei riitä, että selvitys tehdään tuulivoimapuiston alueelta. Kaikki maan kaivaminen sekä ilmastomuutoksen ja sadannan lisääntymisen aiheuttama eroosio ovat riski vesistöille ja vesieliöille. Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n Suomen edustaja Petteri Taalas kertoo juuri tänään Helsingin Sanomissa, että maailman suurin riski on vesipula. Tuulipuiston haluamalla alueella on lähdevettä ja puro- ja jokivettä, jossa uhanalaiset raakut voivat elää – alue on liian arvokasta tuulivoimarakentamiselle uhrattavaksi. Toivomme virkamiehiltä ja alueen päättäjiltä viisautta ja hyvää harkintaa luontoarvojen turvaamiseksi myös tuleville sukupolville.	<u>Vesilain mukainen lupa</u> Vesilain mukaista lupaa ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Vesilain mukainen poikkeuslupa 11 § 8587/2011) voi tuulivoimahankkeissa tulla kysymykseen esimerkiksi, mikäli toteuttaminen vaarantaisi luonnontilaisen enintään 10 ha suuruisen lähteen luonnontilan. <u>Ympäristölupa</u> Ympäristölupaa ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristölupaa tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristölupaa, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Tuulivoimaloiden tapauksessa tällaisia vaikutuksia voivat olla lähinnä aiheutuva melu ja lapojen pyörimisestä aiheutuva varjon muodostuminen (vilkkuminen) (YSL 28§, NaapL 17§). Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristölupavaraisuutta. Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan YVA-menettelyssä ja raportoidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavan laatimisen yhteydessä. Rakentamisen aikaiset vaikutukset pintavesiin ovat paikallisia ja lyhytaikaisia. Toiminnan aikana ei arvioina aiheutuvan vaikutuksia vesistöön, paitsi äärimmäisessä poikkeustilanteessa voimalan rikkoutessa. Joka tapauksessa mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt kerääntyvät keruualtaisiin tai tuulivoimalan tornin tiiville pohjalle eivätkä päädy maaperään tai vesiin.

2.4 Mielipide 4

Mielipide 1.3.2022 Törmänmäen Lomamäen vakituiset asukkaat vastustavat Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelmaa ja tekee seuraavat kannanotot: 1. Tuulivoimaloiden etäisyys asuntoihin on Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelmassa liian lyhyt, eli tuulivoimalat tulee liian lähelle vakituksia asuntoja, kuten myös liian lähelle alueen loma-asuntoja. Suunniteltujen tuulivoimaloiden koko huomioiden asuntoihin pitää olla vähintään viiden kilometrin etäisyys tuulivoimalasta ihmisiin kohdistuvien melu- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.	Vastine <u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjearvioista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytä. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuulivoimakäytön ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Huolehditaan siitä, etteivät terveysvaarojen määrittely valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjearvot (1107/2015) tai asumister-
---	---

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

	veysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylity asuin- ja lomarakennusten kohdalla.
2. Alueen luonto- ja virkistysarvot ovat huomattava viihtyisyyttä ja terveyttä edesauttava tekijä vakituisten asukkaiden lisäksi myös sukulaisille, ystäville ja kauempaa tuleville ihmisille. Tuulivoimapuiston toteutuminen tuhoaisi alueen luontoarvot ja rajoittaisi alueen virkistykseen, asumiseen ja elinkeinoihin liittyvää käyttöä ja merkitystä. Tuulivoimapuisto ei sovellu Paljakan matkailukeskuksen ja Paljakan luonnonpuiston läheisyyteen. Alue on matkailun vetovoima-alueita ja luontomatkailun kehittämisyöhykettä.	Hankkeen YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikana selvitetään alueen luonto- ja virkistysarvot sekä arvioidaan vaikutukset ja huomioidaan kaavaratkaisussa ja rakentamisalueissa siten, ettei luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita tai kohteita heikennetä.
3. Alueen monimuotoisuutta on tuulivoimapuistohankeluonnoksessa suorastaan vähätelty. Alueen eri metsä- ja luontotyyppejä, eläin- ja kasvilajien runsautta ei ole huomioitu riittävästi. Alueella on paljon jo pelkästään EU-direktiiveillä suojeltuja kasvi- ja eläinlajeja. Alueella esiintyy kaikki suurpeitolajit ja petolinnut. YVA-suunnitelmassa eläin- ja kasvilajiston tutkimiseen on osoitettu täysin mitättömät resurssit. Esimerkiksi raakun eli jokihelmisimpukan osalta ei ole osoitettu kartoitus ja tutkimusresursseja ollenkaan, kuten ei myöskään raakun lisääntyäkseen tarvitseman purotaimenen eli tonkon elinalueiden osalta. Alue on hyönteiskannaltaan hyvin monipuolinen ja kattavaan hyönteistutkimukseen on osoitettava riittävät resurssit. Tuulivoimaloiden aiheuttama hyönteiskato romahduttaa alueen ekosysteemin. Tuulivoimaloiden aiheuttaman melun vaikutukset eliöstöön, mukaan lukien vesieliöstö, tulee selvittää.	Hanketta varten kartoitetaan alueen luonnonarvot luontoselvitysten maastokäynneillä YVA-ohjelmassa esitetyn työohjelman mukaisesti. Luontoselvitysten tulokset huomioidaan kaavaratkaisussa ja rakentamisalueissa siten, ettei luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita tai kohteita heikennetä. Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuviin virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöylyksiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu.
4. Alueen vakituisten asuntojen, kuten myös loma-asuntojen talousvesi perustuu alueen pohjaveteen. Tätä ei ole tuulivoimapuistohankesuunnitelmassa huomioitu esimerkiksi edes vesilupateknisesti.	Vaikutukset pohjaveteen arvioidaan.
5. Alueen vesistöt ja vesialueet, sekä vaikutukset niihin tulee huomioida ja selvittää. Vesistöjen, kuten myös maaston, esimerkiksi suo- ja lehtoalueiden osalta on huomioitava 2E-pohjavesialue.	Vaikutukset pohjaveteen arvioidaan.
6. Alue on ilmastollisesti maaston muotojenkin vaikutuksesta hyvin erikoinen. Tutkimustiedon perusteella alueen ilmasto on hyvin samantyyppinen ja verrattavissa monelta osin esimerkiksi Ivalon alueen ilmastoon. Tuulivoimaloiden vaikutusten tutkimukseen ja toteennäyttämiseen tämän erityisen alueen ilmastoon on hankkeessa osoitettava riittävät ja kattavat resurssit.	Vaikutuksia ilmanlaatuun arvioidaessa huomioidaan tuulipuiston ja sähkönsiirtolinjan vaikutukset rakentamisesta purkuun sisältäen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä tapahtuva liikenteen muutos. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan vaikutuksia alueellisesti ja paikallisesti huomioiden alueelliset ja paikalliset, kuten kunnan ja maakunnan, ilmastotavoitteet ja hankkeen vaikuttavuus näiden tavoitteiden kannalta.
7. Alueesta ei juuri ole esihistoriallisen ja historiallisen ajan tutkimustietoa. Alueella voi olla esimerkiksi historiallisia ja muinaisia asuinpaikkoja. Näiden paikallistamiseen, kartoittamiseen ja tutkimiseen on hankesuunnitelmassa osoitettava riittävät ja kattavaan kartoitukseen riittävät resurssit.	Muinaisjäännösten osalta suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitti inventoidaan ja vaikutukset arvioidaan selvityksen tulosten perusteella.
8. Maastorakentaminen on pelkästään maastonmuodoista johtuen alueelle haastavaa ja huomattavasti muita alueita ilmastoa ja ympäristöä kuormittavampaa. Tätä ei ole huomioitu tuulivoimapuistosuunnitelmassa, eikä vertailtu tai toteennäytetty	Tuulivoimahankkeen elinkaaren aikaiset suorat ja epäsuorat ilmastovaikutukset arvioidaan. Ne muodostuvat useista muistakin tekijöistä kuin tuulivoimaloiden sijainnista pääteiden tai metsäautoteiden varsilla (rakentamisaikaiset kuljetukset). Vaikutuk-

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

mitenkään, että tuulivoimaloiden rakentaminen alueelle olisi ilmasto- ja ympäristökuormitus huomioden varteenotettavaa. Lähemmäksi pääteitä ja tasisemmille alueille tuulivoimaloiden rakentamisella voi olla yli kymmenkertaisestikin pienemmät negatiiviset ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Tämä pitää suunnitelmassa huomioida ja toteennäyttää alueen Suomen haastavimpien tykkylumikertymävaikutuksien lisäksi.	set muodostuvat mm. tuulivoimaloiden raaka-aineiden ja osien valmistuksesta, tuulivoimaloiden osien ja muiden materiaalien kuljetuksista hankealueelle ja hankealueella rakentamisaikana, hankealueen tiestön ja turbiinien rakennuspaikkojen raivaamisesta, rakentamisen aikaisista koneiden ja laitteiden käytöstä, toiminta- ja huoltovaiheen toimenpiteistä sekä tuulivoimaloiden käytöstä poistosta.
Törmänmäen Lomamäen vakituksina asukkaina koemme Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelman ristiriitaisena, kyseenalaisena tai vähintään arveluttavana ainakin seuraaviin lakiin ja lainkohtiin perustuen. 1. Valtiosääntö turvaa ihmisarvon loukkaamattomuuden ja yksilön vapauden ja oikeudet sekä edistää oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa. Suomen perustuslain 1 luku 1 pykälästä. Pieni-Paljakan tuulivoimapuisto suunnitelma on hyvin ristiriitainen tämän ja muidenkin perustuslain kohtien suhteen. Suunnitelma on esimerkiksi ristiriitainen tai kyseenalainen Suomen valtion perustuslain luvun 2 pykälien 6, 10, 15, 18 ja 20 suhteen.	1 § Valtiosääntö Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädäntöä. 6 § Yhdenvertaisuus Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädännön mukaista tiedottamista ja osallistaminen tapahtuu tasa-arvoisesti. 10 § Yksityiselämän suoja Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan lainsäädäntöä. 15 § Omaisuuden suoja Omaisuuden suojan osalta noudatetaan lainsäädäntöä. Kaavan toteuttaminen ei edellytä pakkolunastuksia. Alueelta tehdään tarvittavat maanvuokrasopimukset. Aloite tuulivoimahankkeesta tuli maanomistajalta hankevastaavalle. 18 § Oikeus työhön ja työntekoon Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädäntöä. Tuulivoimaloiden, niiden pystytys- ja huoltoalueiden sekä huoltoteiden rakentaminen vähentävät metsätalousmaata metsätaloustuotannosta. Tuulivoimarakentaminen ei rajoita muutoin alueen käyttöä maaja metsätalouteen tai metsätaloutta palvelevien rakennusten tai rakenteiden rakentamista. 20 § Vastuu ympäristöstä Tuulivoimahankkeen ja kaavoituksen selvitetään alueen luonto- ympäristö- ja kulttuuriperinnön arvot ja arvioidaan hankkeen ja kaavan mahdollistaman maankäytön ympäristövaikutukset YVAL:n ja MRL:n mukaisesti. Tulokset huomioidaan suunnittelussa siten, että pyritään löytämään toteuttamiskelpoinen ratkaisu, ettei kohtuuttomia haitallisia ympäristövaikutuksia muodostu sekä esitetään lieventämiskeinot. Kaavoitus tehdään maankäyttö- ja rakennuslain; yleiskaavan ja tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimusten mukaisesti.
2. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkaalleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain 1 luvun 1 pykälästä. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma aiheuttaa kuntalaisten suhteen huomattavaa taloudellista, sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta, sekä toteutus olisi huomattavasti ympäristöä kuormittava ja tuhoava. Hanke on ristiriitainen ja kyseenalainen tämän lisäksi useiden muidenkin kuntalain kohtien suhteen.	Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 11.11.2021 § 41. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana selvitetään tuulivoimalla tuotettavan sähkön mahdollisuudet ja vaikutukset alueen elinvoimaan ja ympäristöön. Kunta puntaroi nämä. Kunnanvaltuusto tekee lopulta päätöksen kaavan hyväksymisestä.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

3. 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaantumisesta aiheutuvia haittoja ja torjua ympäristövahinkoja; 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävä kehitystä sekä torjua ilmastomuutosta; 3) edistää luonnonvarojen kestävä käyttöä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja ehkäistä jätteistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia; 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena; sekä parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Ympäristölaki luku 1 pykälä yksi. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma on ristiriitainen ja kyseenalainen kaikkien tämän ympäristölain 1 luvun kohtien kanssa ja lisäksi myös useiden muiden ympäristölain kohtien suhteen.	Vaikutukset ympäristöön arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.
4. 1) edistää, järjestää ja sovittaa yhteen vesivarojen ja vesiympäristön käyttöä niin, että se on yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä; 2) ehkäistä ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja; ja 3) parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa. Vesilaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma-alueen vesistöt ja vesivarannot huomioon ottaen hanke on ristiriitainen ja kyseenalainen vesilain 1 luvun lisäksi myös useiden muiden vesilain kohtien suhteen.	Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.
5. Tämän lain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Lain tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistohankeen arviointiohjelma ei sisällä mitään asiaa tai suunnitelmaa pelastuslakiin liittyen. Tämänkin perusteella hanke on ristiriitainen, kyseenalainen ja arveluttava.	Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut ja asetettu nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavatyon maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asiakirja. Kaavan valmisteluaineisto laaditaan seuraavaksi ja vasta se sisältää kaavaluonnoskartan merkintöineen ja -määräyksi-neen. Ympäristöriskit ja turvallisuuteen liittyvät asiat arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.
6. Tämän lain tarkoituksena on turvata asutuksen, elinkeinoelämän ja muiden yhteiskunnallisten tarpeiden edellyttämät kulkuyhteydet kiinteistöille, jotka eivät sijaitse maantie- tai katuverkolla, sekä turvata yksityistieverkon ylläpito ja kehittäminen osana liikennejärjestelmää. Lain tarkoituksena on myös taata yksityisteitä koskeissa asioissa asianosaisten oikeusturva ja tieosakkaiden yhdenvertainen kohtelu. Yksityistielaki luku 1 pykälä 1. Arviointiohjelmasta ei ilmene suunnitelmaa hankkeen vaatimien kulkuyhteyksien järjestämisestä.	Liikennöinti alueelle tapahtuu alustavasti Paltamon-tieltä Puolangantien kautta tai Viitostieltä Puolangantielle Ristijäven kautta. Selvitetään tarkemmin seuraavassa vaiheessa. Liikennevaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.
7. 1) vahvistaa puitteet Suomen ilmastopolitiikan suunnittelulle ja sen toteutumisen seurannalle; 2)tehostaa ja sovittaa yhteen valtion viranomaisten toimintaa ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanon seurannassa; 3)vahvistaa eduskunnan ja yleisön mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa Suomen ilmastopolitiikan	Hankkeessa arvioidaan vaikutukset Suomen metsien hiilinieluun laskemalla hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin määrä. Lisäksi huomioidaan hankkeen rajoittava vaikutus esimerkiksi sähkönsiirron osalta metsän kasvun ja täten myös hiilinielujen syntyyn. Arvioinnissa hyödynnetään tietoa muutosalueiden kasvillisuuden nykytilanteesta ja tuulipuiston rakentamisen aiheuttamien

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

suunnitteluun. Ilmastolaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston arviointiohjelmasta ei ilmene hankkeen aiheuttaman ilmastokuormituksen suuruutta, ei esimerkiksi hankkeen toteutuessaan kasvuston tuhoamisen myötä aiheuttaman hiilinieluaikon suuruutta, eikä myöskään rakentamisesta aiheutuvan ympäristökuormituksen laajuutta.	muutosten luonteesta ja laajuudesta. Muutoksia kasvillisuudessa arvioidaan luontovaikutusten arvioinnin yhteydessä. Ilmastovaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.
8. Tässä laissa säädetään energiatehokkuuden edistämistä, energiatehokkuuden parantamiseksi tehtävistä energiakatselmuksista, sähkön ja lämmön tehokkaan yhteistuotannon ja ylijäämälämmön hyödyntämisen edistämiseksi tehtävistä kustannushyötyanalyysistä sekä energiamarkkinoilla toimivien yritysten velvollisuudesta pyrkiä edistämään energian tehokasta ja säästävää käyttöä asiakkaitensa toiminnassa. Energiatehokkuuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistohankkeen arviointiohjelma ei tuo esille kustannus- tai hyötyanalyysiin liittyvää.	Kustannus- ja hyötyanalyysit eivät kuulu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) tai kaavamenettelyyn.
9. Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa. 3 Maankäyttö- ja rakennuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston arviointiohjelma ja hankkeen tähänastinenkin toteutus on monelta osin ristiriitainen, puutteellinen ja kyseenalainen useisiin maankäyttö- ja rakennuslain kohtiin liittyen.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kerrottu mm. kaavasta tiedottaminen, yhteystiedot, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet maankäyttö- ja rakennuslain / -asetuksen mukaisesti. Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 11.11.2021 § 41. Kunnanhallitus on päättänyt 24.1.2022 § 8 kuuluttaa osayleiskaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville kuulemista varten 2.2. – 4.3.2022 väliseksi ajaksi. Vireille tulo kuulutus sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ovat julkisesti nähtävillä 2.2.2022 alkaen Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Ristijärven kunnan nettisivuilla. Kuulutus on julkaistu kunnan sähköisellä ilmoitustaululla, Kainuun Sanomissa ja Puolanka-lehdessä. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaavaluonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimähdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikakuntalaisille loma-asukkailla. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut ja asetettu nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavatyon maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asiakirja. Kaavan valmisteluaineisto laaditaan seuraavaksi ja vasta se sisältää kaavaluonnoskartan merkintöineen ja -määräyksi-neen.
10. Melulla tarkoitetaan tässä laissa terveydelle haitallista, ympäristön viihtyisyyttä merkityksellisesti vähentävää tai työntekoa merkityksellisesti haittaavaa ääntä taikka siihen rinnastettavaa ääntä, Melun aiheuttajalla tarkoitetaan tässä laissa sitä, jonka	Meluvaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

toiminnasta tai laiminlyönnistä melu aiheutuu. Meluntorjuntalaki luku 1 pykälästä 2. Tuulivoimala aiheuttaa melua ja siihen rinnastettavaa tärinää. Alueella ei ole pohjamelua, minkä lisäksi alueen vaaramaisemaisuus ja pitkä lumisen kausi korostavat melun vaikutusta.	
11. Rikoslaki 24 luku pykälästä 1 Kotirauhan rikkominen. Joka oikeudettomasti rikkoo toisen kotirauhaa metelöimällä. Kotirauhan suojaamia paikkoja ovat asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitettut tilat. Saman luvun 11 pykälästä. Pieni-Paljakan suunnitellut tuulivoimalat tulisivat liian lähelle asutusta ja loma-asutusta. 12. Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin. Eläinsuojelulaki luku 1 pykälästä 1 ja 2. Tuulivoimala aiheuttaa kärsimystä sekä luonnonvaraisille eläimille, että kotieläimille.	<u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjearvioista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytetä. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuulivoimakaaavoituksen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Huolehditaan siitä, etteivät terveydensuojelun määrittämät valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjearvot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla.

2.5 Mieli-pide 5

Mieli-pide 30.7.2021	
Ote on tehty kiinnostuksesta paikalliseen luontoon sekä osoittamaan sen monipuolisuutta tuulivoimapaistohankkeen OAS- ja YVA-suunnitelmaan. Alueen ilmastosta voidaan havaita mielenkiintoisia ja oikeastaan vaativia olosuhteita ympäristöön ja sen lajistolle. Toisaalta myös ilmastomuutoksen vaikutukset tuovat lisää esimerkiksi sopeutumis- ja kilpailuhaastetta lajistoon. Sade- ja lumimäärät ovat olleet miltei vuosittain tilastollisesti Suomen suurimpia lähimmällä sään mittausasemalla, Kotilassa. Nykyisin on ollut myös havaittavissa ilmastomuutoksesta sekä osin myös sään vuosittaisesta vaihtelusta johtuvia ääri-ilmiöitä, kuten pitkittyneet hellejaksot, ukkosmyrskyt voimakkaana syöksyvirtauksineen, hetkittävät hyvin kireät pakkaset sekä lauhdat, kosteat ja sateiset säät ympärivuotisesti. Vaaramaisema vaikuttaa sekä ilmastoon että luonnon monimuotoisuuteen korkeuseroillaan. Alueen virtaavien vesistöjen läheisyydessä on melkein sääntönä se, että paikkaan on muodostunut merkittäviä lehtomaisia alueita. Vesistöjen eri muodot kattavat koko alueen. Kuusi mäntyvaltaisten metsien seasta voi hyvinkin kävellä yhtäkkiä haapa- ja koivuvaltaiselle lehdolle, jossa kasvualustankin lajisto vaihtuu huomattavasti. Vesistöjen, kuten heiden, purojen, jokien, lampien sekä järvien, alueiden lajisto on varsin yllättävää ja monipuolista. Muun muassa suot toimivat hiilinieluinä ja erityispiirteenä alueen soille on moninaiset suotyypit ja etenkin kosteat sekä niin sanottu "pohjattomat" suolämpäreet.	Merkittään tiedoksi lajisto- ja ympäristöotteen havainnot alueen luonnosta.
Alueella on myös muinaisen asutuksen rakennelmia, kuten Alasella, Hietalassa, Ollinkuljussa, Mikkanmäessä, Olkalassa, Komulassa ja Aapelinäutilla. Lisäksi paikallisilla on myös paljon tietoa historiasta ja tarinoista. Entisten asutuksien ympäristöistä voidaan myös havaita ihmisen vaikutusta perinnemaisemiin kuuluviin keto- ja niittyalueisiin, vaikka asutusta on viimeksi ollut kymmeniä vuosia	Muinaisjäännökset suunnittelualueella ja sähkönsiirtoireitillä inventoidaan ja vaikutukset arvioidaan selvityksen tulosten perusteella.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA**
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

sitten. Näitä muinaisia asumuksia ja alueen perimä- tietoa ei tiettävästi ole tutkittu.	
--	--

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

<u>Linnusto</u> Teeri, metso, riekko (*), pyy, fasaani, kurki, västäräkki(*), haarpääsky(*), räystäspääsky(*), törmäpääsky(*)(asiantuntijan näkökulmaa kaivataan), härkälintu(*), laulujoutsen(*)... Lintujen muuttoajat ja siten mahdollisuus muiden lajien olemassaoloon alueella on hyvin mahdollista lajin tunnistuksen myötä. Tietenkin monet linnut ovat arkoja ihmisille, eli eivät näyttäydy, sekä laulu voi ajoittua yöhön tai varhaisamuun ja olla matkimistyyppistä, jolloin havainnointi voi olla haastavaa. Esimerkiksi kurkipariskunta on asustanut alueella kymmeniä vuosia ja pesueita on ollut siten useita. <u>Nisäkkäät, sammakot ja matelijat</u> Ilves, karhu, susi, mäyrä, ahma, kärppä, näätä, majava, lumikko, sauikko, orava, liito-orava(*), metsäkauris, hirvi, kettu, lepakko(*)... Mahdollisuus muihin yläotsikossa määriteltyihin lajeihin on erittäin todennäköistä. Esimerkiksi tämän kesän 2021 aikana karhun jätöksiä ja muitakin merkkejä on löydetty alle kilometrin päästä vakitukselta asutuksesta Koivumäen ja Mikkosen alueella sekä Pöytäpuron loma-asutuksen alueella. Petoeläimistö yleensäkin on havaittu runsaaksi luultavamminkin saaliseläintenkin paljouden takia. <u>Kasvisto</u> Kuusi, mänty, haapa, harmaaleppä, rauduskoivu, hieskoivu, pihlaja, tuomi, raita, _paju, kataja, kielo, raate, järvikorte, metsäkorte, voikukka, karpalo, puolukka, mustikka, lakka/suomuurain... Alueen kasveja on monipuolisesti, että kaikkia ei olla tunnistettu eikä varmasti havaittukaan, sekä esimerkiksi heinä- ja sarakasvit jäävät vain hataralle tunnistuksen tasolle. Alueen erikoisen ilmaston myötä istutuksina viihtyy hyvin myös muun muassa tammi, vaahtera, syreeni, isotuomipihlaja, omenapuu, koiranheisipuu, herukka ja mansikka. <u>Hyönteiset, sienet, nilviäiset ja kalat</u> Sääskilajit, kuten hyttyset, mäkäräiset, vaaksiaiset ja polttiaiset, sekä paarmalajit, kuten suppu-paarma, ovat eräitä helpoiten havaittavia hyönteisiä. Erilaisia kärpäslajeja on myös tavattu. Monia tunnistamattomia kovakuoriaisia, kuten jääriä ja leppäkerttuja, sekä useita muurahais-, kimalais- ja perhoslajeja on myös havaittu. Perhosista on havaittu esimerkiksi ritariperhosia, nokkosperhosia, neitoperhosia, auroraperhosia, sitruunaperhosia, kaaliperhosia, suruvaippoja, hopeatäpliä, sinisiipiä ja kultasiipiä, sekä yöperhosia, kuten kiitäjiä ja yökösä. Osa on siis vain tunnistettu tietyn suvun edustajiksi. Sienistä on löydetty syötävien sienien esiintymiä, kuten kanttarellia/keltavahveroa, suppilovahveroa, lampaankääpää ja erilaisia tatteja, mutta myös myrkyllisiä kärpässieniä. Puissa ilmentyvät erilaiset runkoalueen jäkälät, käävät, naavat ja lupot ovat yleisiä. Havaintojen perusteella on myös lahopuusuutta ja keloja. Jäkälälajeja on monia myös maan-aluskasvustoina. Sienijuuriin määrä on varmasti hyvin runsas esimerkiksi metsäalueilla. Nilviäisten joukkoon kuuluvia etanoita ja simpukoita, kuten raakkua eli jokihelmisimpukkaa(*), on	Merkitään tiedoksi lajisto- ja ympäristöotteen havainnot alueen luonnosta.
--	---

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA**
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

havaittu alueen erilaisista ympäristöistä. Raakku-
esiintymä on merkittävä löydös, jota pidetään hy-
västä luonnonsuojelun syystä vain viranomaisten
tiedossa.

Alueen vesistöjen kalalajeihin kuuluvat hauki, ah-
ven, särki, tonko eli purotaimen, järvitaimen, siika,
made ja kivikala...

Eräässä vanhemmassa havainnossa eräs paikallinen
on saanut saaliikseen jopa ankeriaan. Tonkosta on
jo erikseen kerrottu melko kattavasti aiemmin an-
netuissa kannanotoissa ja sen erityisestä suhteesta
raakun esiintymisessä.

Muuta

Suomessa esiintyvistä äyriäisistä, kuten jokira-
vusta, ei tällä hetkellä ole tiedossa olevia havaintoja
alueen vesistöissä.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA**
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

2.6 Mielipide 6

Mielipide 3.3.2022	Vastine
Kuulimme aluearkkitehti Ulla-Maija Oikariselta, että hän on vaihtanut työpaikkaa. Kuka on hänen seuraajansa Ristijärven kaavoituksessa?	
Huomautamme, että tiedotus tuulivoimahankkeista ei ole mielestämme ollut riittävää vapaa-ajanasukkaiden näkökulmasta. Vapaa-ajanasukkaita on merkittävä määrä ja he kuluttavat merkittävästi myös palveluita, joten olisi tärkeää, että kunnat tekevät kaikkensa tavoittaakseen myös muut kuin vakituiset asukkaat. Aikataulu on siksi liian kireä näissä hankkeissa ja sekä Hietavaaran (johon emme ehtineet ensimmäisessä yva-vaiheessa lausumaan yhtään mitään) että Pieni-Paljakan osalta kaavoitusai- kautua tulisi pidentää. Kiitos paikallisten asukkaiden olemme nyt tietoisia kaava-prosessien käynnistymisestä.	Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaavaluonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaille. Maanomistajakirjeet postitettiin kaava-alueesta noin kilometrin säteellä sijaitsevien kiinteistöjen omistajille/haltijoille. Kaavan eri vaiheista kuulutetaan sekä aineistot asetetaan nähtäville Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien verkkosivuille, virastotaloille ja kirjastoihin.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

Toteamme Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavoista, että suunnitelmat muodostavat uhan alueen herkille luontoarvoille. Ne heikentävät alueen hiljaisuuteen, pimeyteen ja erämaisyyteen perustuvia virkistysarvoja. Kaavoitus suunnitelmat eivät lisää mm. Uvan, Latvian ja Kotilan alueiden vetovoimaa eivätkä pitovoimaa. Tuulivoimalat Pieni-Paljakan ja myös Puolangan Hietavaaran alueella mullistaisivat täydellisesti alueen luonteen, ja vastustamme näitä suunnitelmia. Paljakassa ja Hietavaarassa on moottorikelkkareitit ja patikointireittejä, on laavuja, on virkistykseen sopia jokia. Olisi väärin alueella jo toimivia ja eläviä kohtaan, että näiden alueiden käyttötarkoituksia muutettaisiin uusien maanomistajien sijoitustutottotoiveiden mukaisesti. Kaavoituksella tulisi turvata alueiden säilyminen nykyisessä käytössä ja matkailun edellytysten parantaminen. Kainuun liiton Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa -selvitys nostaa esiin Kainuun vahvuutena vielä jäljellä olevat hiljaiset alueet. Selvitystä varten tehdyt valokuva-analyysit osoittivat, että Pieni-Paljakan ja kotikylämme Uvan alueella on potentiaalia hiljaiseen matkailuun. Sijainti kahden matkailukeskittymän läheisyydessä, mutta ei kuitenkaan hälinässä, on optimaalinen hiljaiselle matkailulle ja toisaalta myös ei-hiljaiselle luonnossa virkistytymiselle, johon kuuluvat vaikkapa moottorikelkkailu, mönkijäsafarit ja metsästys. Kaavoituksella ei tulisi heikentää edellä mainittujen asioiden toteutumista nyt ja tulevaisuudessa. Kainuun liiton ja Suomen ympäristökeskuksen tekemässä selvityksessä Pieni-Paljakan kuten myös meitä lähimpänä olevan Hietavaaran (kuva Poikkijärven saunalta) alue on tunnistettu hiljaisiksi ja pimeiksi alueiksi. Näitä arvoja kuntien tulisi vaalia. Alueita ei ole maakunnallisessa tuulivoimakaavassa tuulivoima-alueiksi osoitettu – ne olisi vaikea perustella sellaisiksi, eikä ympäristöministeriö sellaista kaavaa todennäköisesti vahvistaisi. Kaavassa luontomatkailuun ja virkistykseen varatun alueen viereiset, luontoarvoiltaan erityisen herkkä alueet eivät sovellu huriseville ja välkkyville tuulivoimaloille ja niiden vaatimalle infralle. Tätä ei tulisi kiertää sillä, että alueelle tehdään alle 9:n voimalan tuulipuistoja.	Mielipiteessä viitataan Kainuun liiton selvitykseen (2016), jossa on tunnistettu melualueiden ulkopuoleiset alueet (ihmistoiminnasta aiheuttava melu alle 30-35 dB) potentiaalisina hiljaisina alueina. Vahvistetussa maakuntakaavassa Pieni-Paljakkaa ei ole osoitettu maakuntakaavan tuulivoimaloille soveltuvaksi alueeksi (tv). Pieni-Paljakan enintään 9 tuulivoimalan hanke ei edellytä merkintää tuulivoimaloille soveltuvasta alueesta maakuntakaavassa. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei ole osoitettu maankäytön tavoitteita, jotka estäisivät tuulivoima-alueen yleiskaavoittamisen alueelle. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitetään alueen arvot ja huomioidaan ne kaavaratkaisun valmistelussa siten, ettei kohtuuttomia haittoja muodostuisi sekä esitetään haittavaikutusten lieventämiskeinoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Mielestämme Pieni-Paljakan kuten myös Hietavaaran yva-suunnitelmassa ei ole varauduttu riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin vesiensuojelusta sekä hiljaisuuden ja erämaisyyden säilyttämisestä. Selvitykset on Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia eli koko valuma-alueelta, ei vain kaavan sisältä. Pidämme huolestuttavana sitä, että kaavoitusluonnoksissa ja yvassa ei ole tarkemmin otettu kantaa alueen vesiensuojeluun. Jos alueiden maaperässä	Yhteysviranomaisena on lausunnossaan ottanut kantaa ympäristövaikutusten arviointia varten laaditussa YVA-ohjelmassa ohjelmoitujen selvitysten ja vaikutusten arviointeihin työohjelmaan. Lausunto huomioidaan selvitysten ja vaikutusten arviointien laadinnassa. Selvitykset ja arvioinnit raportoidaan YVA-selostukseen sekä huomioidaan kaavaratkaisun suunnittelussa ja kaavaselostuksessa. Tuulivoimapuiston vaikutukset pinta- ja pohjavesiin (laatu ja määrä) arvioidaan tuulivoimapuiston suunnitelmien, ympäristöhallinnon aineistojen, kartta- ja tarvittaessa maastotarkastelun perusteella. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään mahdollisiin

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

tehdään kuvatulaiset raskaat rakentamistyöt, vesistöjen pilaantumisen riski on todennäköinen. Tuulivoimalat ovat uhka niin suoluonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle, alueen käyttövedenottopaikoille eli lähteille, joita laki suojaa sekä alueelta laskeville puroille ja joille aina valuma-alueen järviin asti. Valuma-alueen puroissa ja joissa elää mm. uhanalasta ja direktiivillä suojeltua jokihelmisimpukkaa sekä purotaimenia.	luonnontilaisiin pienvesiin, sekä happamien sulfaattimaiden aiheuttamiin vesistövaikutuksiin. Samalla arvioidaan hankkeen yleispiirteiset vaikutukset alapuolisten vastaanottavien vesistöjen laatuun ja tilaan vesipuitedirektiivi sekä alueelliset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat huomioiden. Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuviin virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöilytyksiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vaapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu.
Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota muun muassa alueidenkäytön ekologiseen kestävytyteen, vesivarojen kestäväan käyttöön ja luonnonarvojen vaalimiseen. Luonnonsuojelualueet pitäisi kytkeä toisiinsa ekologisilla käytävillä, joita pitkin lajit kuten liito-orava voivat liikkua uusia revierejä hakiessaan. Tuulivoimalat rikkoisivat ekologiasia käytäviä. Muistutamme myös, että tuulivoimaloiden vaikutusta alueen metsäpeurakannalle ei voi selvittää konsulttityönä kirjoituspöydän takaa. Kainuun liiton Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa todetaan, että vielä ei ole tarpeeksi tietoa tuulivoimaloiden vaikutuksesta susien reviereihin. Puolueetonta tutkimustietoa täytyisi sekä Hietavaaran että Pieni-Paljakan hankkeissa kaavoittajan vaatia yvä:ssä. Toivomme, että Puolanka ja Ristijärvi elvyttävät yhdessä Vaara-Kainuun kansallispuiston suunnitelman, jonka menestymismahdollisuudet ovat nyt paremmat kuin ennen, sillä EU:n biodiversiteettistrategia vaatii Suomea suojelemaan 30 prosenttia alueistaan.	Suomen suurimmat luontokadon kiihdyttämisen paineet ovat metsätalous, maatalous, rakentaminen, saastuminen ja ilmastomuutos (Suomen ympäristökeskus > Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää (syke.fi)). Tuulivoimalat pyritään lähtökohtaisesti jo suunnitteluvaiheessa sijoittamaan sellaisille alueille, joilla ei esiinny merkittäviä luontoarvoja (kuten esimerkiksi lajirikkaat vanhat metsät, huomionarvoisten tai uhanalaisten lajien esiintymispaikat (mm. liito-orava), lajistoltaan monimuotoiset ja vaativat luontotyypit). Tuulivoimahankkeessa voimalapaikat on sijoitettu talouskäytössä oleville metsätalouksille ja alueen tiestö on pyritty suunnittelemaan jo olemassa olevia teitä mahdollisimman paljon hyödyntäen, jotta elinympäristöjen tuhoutumisesta ja pirstoutumisesta aiheutuva vaikutus jää mahdollisimman pieneksi. Tuulivoimaloiden sekä tiestön ja sähkönsiirron rakenteiden tarvitsema tila on verrattain pieni suhteessa alueen kokoon ja osuus metsätalouksmaasta, joka muuttuu hankkeen myötä teollisuusalueeksi luokiteltavaksi alueeksi, jää vähäiseksi. Tuulivoimatuotannolla on nykyisten arvioiden mukaisesti ilmastomuutoksen torjumisen näkökulmasta positiivinen vaikutus. Nykytekniikalla toteutettuna tuulivoimala vie 1-1,5 hehtaarin pinta-alan. Tämä on puolet vähemmän kuin suunnitteilla olevan tuulipuiston luoteisosassa sijaitsevan Sileäsuon pinta-ala. Metsävaltaisella alueella lajien liikkuminen ja perimän monipuolisuus populaatioissa ei vaarannu tuulivoimaloiden vuoksi.
Lopuksi huomautamme, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on virhe, mitä tulee muinaismuistoalueisiin (ks. oheen liitetty kuvapari kartoista). Pidämme huolestuttavana, että maakunnallinen ohjaus on tällä tavoin jättänyt huomioimatta tämän kulmakunnan muinaismuistolailla rauhoitetut kohteet. Tällaiset virheelliset kartat voivat ohjata väärin tulkintoihin. Alueelle olisi syytä tehdä vielä uusia maastoinventointeja Kainuun museon arkeologin toimesta. Esimerkiksi 1700-lopun lopulla rakennetulla Poikkijärvellä on tiedossamme yksi muinaismuistolain rauhoittama alue kokonaan inventoimatta. Olemme tästä olleet jo yhteydessä museoon ja sopineet heidän käynnistään alueella.	Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditaan arkeologinen inventointi alueelle.
Kunnilla on onneksi oikeus olla kaavoittamatta alueita tuulivoimalle. Toivomme, että Puolangalla ja Ristijärvellä otetaan aikalisä asian suhteen, eikä tuulivoimayhtiöiden tai isojen, rekisteritietojen mukaan muilla paikkakunnilla asuvien maanomistajien	Mielipide merkitään tiedoksi.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

(sijoittajien) intressien mukaisesti kiirehdytettävät hankkeita. Tuulivoimalla on Suomessa paikkoja, joissa maisemat, metsät ja vesistöt on jo muutettu rakentamisella. Tällaista luontoa, mitä Puolangalla ja Ristijärvellä on, ei ole missään muualla. <u>Muinaisjäännökset</u> Mistä johtuvat isot erot kartoissa? Kuvakaappaus Museoviraston kypä.fi perusselvityksestä ja Kainuun liiton Kainuun maiseman perusselvityksestä 08122021.pdf.	Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditaan arkeologinen inventointi alueelle. Eroista selvityksissä voi tarkemmin kysyä alueelliselta vastuumuseolta.
---	---

2.7 Mielipide 7

Mielipide 3.3.2022	Vastine
Latvan paikallisyhdistys ei kannata Pieni-Paljakan tuulivoimahanketta.	Merkittään tiedoksi.
Paljakan matkailukeskus ja sen ympäristö on tunnettu kauniista ja aidosta kainuulaisesta luonnosta. Paljakkaan matkailijat tulevat rauhoittumaan sekä ihailemaan luontoa ja maisemia. Paljakan alueen matkailu nojaa sen upeaan luontoon ja mahtaviin maisemiin. Tuulivoima ja luontomatkailu eivät sovi yhteen. Luontomatkailusta elantonsa saavilta yrittäjiltä häviää pohja, jonka päälle ne ovat liikeideansa rakentaneet. Tuulivoimapaistot rikkovat maisemanäkömän ja infrarakentaminen maiseman maanpinnalta. Ei sinne voi viedä ryhmiä luontoretelle. Maisemareiteille ja -poluille näkymäksi eivät sovi tuulivoimapaistot. Korkeat tuulimyllyt vievät huomion luonnonmaisemalta. Ei matkailijat maksa tuulimyllyjen näkemisestä Paljakan alueella. He maksavat kuniin, aidon, luonnollisen kainuulaisen maiseman näkemisestä. Paljakan alueella käy huomattava määrä Keski-Eurooppalaisia matkailijoita. Keski-Eurooppaan on rakennettu hyvin tiheä verkosto tuulivoimaloita. Matkailijat tuskin haluavat tulla niitä maksusta lomillaan ihailemaan. Tuulivoimapaistot muutavat ja heikentävät luonnontilaisten eläinten elinalueita. Tuulivoimapaistot aiheuttavat meluhaittaa. Luonnon rauha rikkoutuu. Tuulivoimalat heikentävät luontomatkailuyrittäjien toimeentulomahdollisuuksia.	Vaikutukset matkailuun arvioidaan ja raportoidaan YVA-selostukseen. <u>Maisemavaikutukset: Näkyvyysanalyysi ja havainnekuvat</u> Maisemavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään näkyvyysalueanalyysiä, jonka avulla voidaan arvioida tuulivoimaloista aiheutuvien vaikutusten laajuutta ja niiden kohdistumista. Analyysi antaa myös käsityksen mahdollisista näkymäsunnista, joihin tulee vaikutusarvioinnissa erityisesti kiinnittää huomiota. Näkemäanalyysissä mallinnetaan paikkatietopohjaisesti alueet, joille tuulivoimalat tulevat näkymään ja alueet, joilla tuulivoimalat todennäköisesti eivät näy. Analyysissä otetaan huomioon maaston muodot ja puusto. Tuulivoimaloiden näkyvyyttä, vaikutuksen luonnetta ja merkittävyyttä maisemassa havainnollistetaan valokuvaan tehtävien kuvasovitteiden avulla. Kuvasovitteiden katselupisteet valitaan siten, että kuvilla voidaan havainnollistaa hankkeelle tyypillisiä maisemallisia vaikutuksia, maisemallisiin arvoihin kohdistuvia ja hankkeesta asutukselle tai virkistyskäyttäjille kohdistuvia maisemallisia vaikutuksia.
Tuulivoimapaistojen rakentamisessa Kainuussa on buumi menossa. Kainuuseen ja kuntiin ei ole laadittu pitkän tähtäimen strategiaa, jolla ohjataan tuulivoimaloiden sijoittamista ja rakentamista huomioiden nykyinen ja tuleva alueella oleva yrittäjyys, asuinalueiden viihtyvyys, vaikutus kiinteistöjen arvoon, maiseman ja luonnon tilan muuttuminen epäedulliseen suuntaan. Tuulivoimapaistoja hyväksytään holtittomasti vailla laajempaa suunnittelua ja	Valtaosa Suomessa kaavoitettavista tuulivoimahankkeista lähtee liikkeelle hankekaavoituksesta ja hankekohtaisista YVA-menettelyistä. Kuntien on mahdollista laatia omia strategioitaan ja tehdä niiden pohjalta linjauksia.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

paikallisten ihmisten tulevaisuuden asumis- ja yrittäjyyssedellytysten selvitystä.	
Keskustan Latvan paikallisyhdistys esittää, että Puolangan kunnan tulee pidättäytyä hyväksymästä Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen kaava.	Esitys merkitään tiedoksi.

2.8 Mielipide 8

Mielipide 24.2.2022	Vastine
Päätin muuttaa takaisin Paljakkaan juuri alueen kauniin ja ainutlaatuisen luonnon takia. Täällä on maailman viimeisimpiä ikimetsiä juurikin Metlan alueella ja tietenkin Paljakan luonnonpuistossa. Tällaisia paikkoja en ole nähnyt missään muualla maailmassa. Se on aivan erityislaatuista mitä meillä täällä on. Ja nyt tänne suunnitellaan tuulivoimaloita, aivan järkyttävää.	
Toivoisin, että te kunnan päättäjät olisitte viisaita ja ymmärtäisitte mitä ainutlaatuista Prokon Wind Energy Finland Oy on tuhoamassa. Valtavat tuulimyllyt, jotka rakennettaisiin 300 metrin korkeuteen näkyisivät jopa 40 km päähän! Puolangan ainut valttikortti on puhdas luonto ja vaaramaisemat. Miettikää miten hienon imagon voisitte kehittää Puolangan kunnalle, jos tänne ei sallittaisi rakentaa tuulivoimaloita. Puhdas luonto ja upeat vaaramaisemat, voisiko parempaa olla! Varsinkin tulevaisuutta ajatellen, kun luonto hupenee, kyllä myös täällä Suomessa. Jälkipolvet tulevat kiittämään, jos nyt osataan tehdä oikeita päätöksiä ja luopua tuulivoimahankkeesta.	<u>Tuulivoimaloiden korkeus</u> Kaavoitusaloitteessa on esitetty enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisenkokuoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa.
Miten metsän eläimet tästä kärsisivät ja varsinkin linnut. Suunniteltujen voimaloiden alueella liikkuu myös suurpetoja. Eläimet häviävät tuulivoimaloiden alueilta täysin. Mitäköhän mieltä metsästäjät ovat tästä? Voimaloiden meluhaitta on aivan valtava.	Vaikutukset metsästyksen arvioidaan ihmisten elinoloihin ja virkistysmahdollisuuksiin kohdistuvien vaikutusten arviointien yhteydessä. Alueen riistalajistosta ja sen merkityksestä metsästysalueena kerätään tietoa alueella toimivilta metsästyseuroilta ja riistahallinnon edustajilta. Vaikutukset hirviin ja muihin riistaeläimiin on arvioitavissa sen perusteella, miten tuulivoimatuotannon tiedetään yleisesti vaikuttavan näihin. Rakentamisen aikana alueella viihtyvät riistaeläimet saattavat karttaa hankealuetta tai aktiivisen rakentamisen alueita melun ja liikenteen vuoksi. Tilanne palautunee normaaliksi rakentamisvaiheen jälkeen, joskin alueelle rakennettu tiestö ja voimalat nostokenttineen saattavat muuttaa nisäkkäiden totuttuja kulkureittejä. Hirvieläinten käyttäytymisestä tuulivoimaloiden läheisyydessä tehdyt tutkimukset viittaavat siihen, että voimaloiden suorat, käytönaikaiset vaikutukset, esim. melu ja visuaaliset häiriötekijät, ovat kokonaisuudessaan suhteellisen pieniä, eivätkä eläimet merkittäväällä tavalla vierasta niiden elinympäristöön sijoitettavia voimalarakenteita. Rakentamisaikainen häiriö karkottaa hirviä alueelta, mutta tyypillisesti ainakin osa hirvistä palaa myöhemmin alueelle. Ei myöskään ole todettu, että pienriista tai metsäkanelinnut välttäisivät tuulivoima-alueita.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

Miten niin lähelle luonnonpuistoa voidaan edes suunnitella tuulivoimaloita? Lisäksi alueelle on suunniteltu kansallispuistoa vuonna 2014. Valitettavasti hanke kaatui. Alueen lähellä on myös luontomatkailulle kaavailtu alue, Lisäksi Kõngäs kierros kulkee alueella. Näin tärkeää luontokohdetta ei yksinkertaisesti voida tuhota!	<u>Tuulivoimaloiden etäisyys Natura-alueisiin</u> Natura-alueet on jaoteltu SAC-, SPA- ja SCI-alueisiin. SAC-alueet ovat luontodirektiivin mukaisia erityyppisen suojelutoiminnan alueita. Riittävä etäisyys tuulivoimaloihin määräytyy kyseisen alueen perustamiseksi käytettyjen suojeluarvojen perusteella. Esimerkiksi linnustoalueisiin (SPA) tarvittava etäisyys poikkeaa kasvillisuus- ja luontotyyppiperusteista alueista. Tavanomaisesti riittävä etäisyys on muutamia kilometrejä. Lähialueella sijaitsevien luonnonsuojelualueiden osalta arvioidaan hankkeen mahdolliset vaikutukset alueiden suojeluperusteisiin. Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia lähimpiin suojelualueisiin hyödynnetään YVA-menettelyn muiden vaikutusten arviointien tuloksia. Lähin Natura-alue on Säkkinenlatvasuo-Jännesuo-Lamminsoo ja Peuraneva (n. 2 km hankealueesta) on luontotyyppiperusteinen. Tyypillisesti Natura-alueiden läheisyyteen sijoitettujen hankkeiden osalta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta tai varsinainen Natura-arviointi, mikäli suunnitteluvaiheessa ei voida poissulkea hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon tai luontotyyppipeihin.
Toivoisin myös, että hankkeesta tiedotettaisiin kunnolla. Paljakan lomamökkien omistajat eivät kai kaikki vakituiset asukkaat tiedä edes koko hankkeesta. Ilmoitus hankkeesta on ollut vain Puolangan lehdessä ja Puolangan nettisivuilla. Olisi erittäin tärkeää, että asukkaat ja mökkien omistajat saavat tiedot tästä hankkeesta. Entä miten ikäihmiset? He eivät osaa käyttää nettiä saatikka lähettää sähköpostia ilmaistakseen mielipiteensä. Kaikille pitäisi lähettää kirjallinen ilmoitus, se olisi vähintään mitä kunnan kuuluisi tehdä. Entä kyselytuulivoimala hankkeesta, se olisi myös erittäin tärkeää toteuttaa? Toivon todella, että hanke kaatuu, toimeentuloni ja luonnon ja eläinten vuoksi!	<u>Tiedottaminen</u> Kaavan eri vaiheista tiedotetaan Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Puolangan kunnan nettisivuilla. Kiinteistön omistajille/haltijoille/muilla osallisilla noin 1 kilometrin säteellä kaava-alueesta on postitettu maanomistajakirjeet kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta. Asukaskysely toteutetaan YVA-menettelyn yhteydessä paperisena otannalla. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaava-luonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaille.

2.9 Mielipide 9

Mielipide 10.3.2022, liitteenä kartta koiravaljakkourasta	Vastine
Olemme luontomatkailuyritys Nature Point Paljakka Oy Puolangan Paljakassa. Yrityksemme on toiminut jo 25 vuotta, ja työllistämme 4-5 henkilöä riippuen sesongista. Yritystämme vie eteenpäin jo toinen sukupolvi. Tarjoamme	Yrityksen tausta merkitään tiedoksi.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

luontoelämyksiä ulkomaalaisille asiakkaillemme, pääasiassa koiravaljakkoajoa ja ratsastusta. Meillä on 51 huskya ja 4 islanninhevosta.

Yrityksemme tausta

Muutimme vuonna 1997 Itävallasta Puolangalle. Yrityksemme toimipaikaksi valikoitui Paljakan Latvan kylä alueen ainutlaatuisen luonnon vuoksi. Ikimetsä, vaaramaisemat ja luonnon rauha olivat ja ovat edelleen yrityksemme toiminnan tärkein edellytys. Olemme erittäin kokeneita ja kielitaitoisia alan ammattilaisia. Perheyrityksemme jäsenistä Janika Schwarz on koulutukseltaan restonomi ja kuvataiteilija. Daniel Vollstedt on entinen ammattiurheilija ja menestynyt kansainvälinen koiravaljakkokilpailija. Inga Vollstedt on koulutukseltaan opettaja ja ratsastuksen valmentaja. Yrityksen perustajat Kaisa ja Siegfried Schwarz ovat jo eläkkeellä ja siirtyvät pikkuhiljaa yrityksestä taka-alalle.

Olemme todistaneet toiminnallamme, että myös tyhjästä voidaan rakentaa toimiva ja menestyvä luontomatkailuyritys maaseudulla, josta suurin osa on muuttanut kaupunkeihin töiden perässä.

Luontomatkailun vetovoima on tällä hetkellä niin suurta, ettemme pysty ottamaan kaikkia halukkaita asiakkaita vastaan. Etenkin talvella koiravaljakko-ohjelma kiinnostaa. Olemme viime vuosina investoineet yritykseemme 150 000 euroa (maalämpö, uusi katto, uusi pihasauna). Tällaisia investointeja emme olisi tehneet, jos olisimme tienneet tuulivoimalahankkeesta aiemmin. Epävarma tilanne pistää miettimään, kannattaako meidän enää investoida sähkömaastopyöriin, tentsileihin ja uuteen laavuun.

Olemme rakentaneet matkailijoita varten mm. näköalatornin talomme pätyyn. Korkealta voi ihailla revontulia ja vaaramaisemia, jotka Pieni-Paljakan tuulimyllyalue pilaisi. Revontulien ja tähtitaivaan katselu ja valokuvaaminen olisi mahdollista valaistujen ja välkähtelevien tuulimyllyjen takia. Myllyjen hurina ja liike häiritsisi luontokokemusta, johon tarvitaan täydellinen rauha.

Pieni Paljakan tuulivoimahanke olisi kuolinisku yrityksellemme. Lähin voimala tulisi vain n. 2 km etäisyyteen yrityksestämme. Koiravaljakko-reittimme, yhdyslatu Paljakasta Ukkohallaan ja Kängäs Kierroksen vaellusreitti laavuineen ovat juuri tällä alueella.

Tärkein tavoitteemme on koskemattoman luonnon näyttäminen asiakkaillemme, jotka tulevat pääasiassa Keski-Euroopasta. Heille on äärimmäisen hieno elämys kokea puhdasta suomalaista luontoa ja rakentamatonta erämaata, jota ei oikeastaan ole enää jäljellä muualla kuin muutamalla alueella Kainuussa

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

	merkiksi liikenne. Hevosten on havaittu tottuvan taiseisiin ääniin. Hevostiloja sijaitsee melua aiheuttavien kohteiden kuten moottoriteiden, lentokenttien ja tuulivoimaloiden läheisyydessä.
Kuten hyvin jo tiedetään, nämä tuulivoimatehdasalueet eivät ole mitään pieniä ja ympäristöystävällisiä alueita. Niiden alta tuhoutuu valtavat määrät metsää, kun myös 5-12 metriä leveä (mutkissa vielä leveämpi) massiivinen tie ja sähkölinjaverkosto pitää rakentaa. Ekosysteemit pirstoutuvat, eläimet häviävät läheisyydestä, maaperä ja vesistö saastuvat, puhumattakaan ihmisille aiheutuvista melu- ym. terveyshaitoista. 300 metrin korkeuteen ulottuvat voimalat näkyvät jopa 40 kilometrin päähän. Näin suuria ja korkeita voimaloita ei ole Suomeen vielä rakennettu, ja kokemusta niistä ei siten ole.	Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeessa tutkitaan enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeutena, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisenkokoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa. Metsätalouskäytöstä poistuva maa-ala on noin 2-3 % suunnittelualueen pinta-alasta. Melu- ja väikevaikutukset arvioidaan ja huomioidaan, etteivät terveyden suojelemiseksi määrätty melun ohjearvot ja suositeltu väikeaika ylitä. Tuulivoimahankkeen vaikutukset vesistöihin ja maaperään on arvioitu YVA-menettelyssä. Tavanomaisesti rakennustyöt aiheuttavat paikallista ja lyhytaikaista ravinne- ja kiintoainekuormitusta rakentamisalueiden läheisissä ojissa. Vesistöjen ylitykset huomioidaan siltarummuissa rakentamisen yhteydessä. Tuulivoimatuotannosta ei aiheudu toiminnan aikana päästöjä vesistöihin tai maaperään. Mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt ja kemikaalit kerääntyvät keruualtisiin tai tuulivoimaloiden perustusten tiiville pohjalle, joten alueen hulevesissä ei ole sellaisia haitta-aineita, jotka aiheuttaisivat haittaa ympäristölle.
Onko näistä voimaloista mahdollisesti saatava kiinteistövero tämän arvoista? Miten ja kuka korvaa meille mahdollisen yrityksemme lopun? Miten kerromme tuleville sukupolville tämän luontotuhon? Kainuun hienot vaaramaisemat ja puhdas luonto ovat kaikille muillekin kuin matkailualan yrittäjille korvaamaton asia. Eikö meidän kaikkien pitäisi yhdessä tehdä parhaamme, että Kainuun jäljellä oleva luonto suojellaan ja säilytetään myös seuraaville sukupolville?	Luonto- ja maisemavaikutukset on arvioitu YVA-selostukseen. Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä on selvitetty hankkeen ympäristövaikutukset ja kaavoituksessa arvioidaan maankäyttöratkaisun vaikutukset. Kaavoituksessa tutkitaan toteuttamisen edellytykset. Näiden prosessien tuottaman tiedon pohjalta kunta puntaroi ja päättää kaavan hyväksymisestä.
Tiedämme, että Ilmastomuutoksen myötä lumiraja nousee jatkuvasti. Paljakka on Suomen lumisinta aluetta, ja vaarojen päällä tulee olemaan myös jatkossa lunta. Tämä on valtavan iso valttikortti matkailun tulevaisuutta ajatellen. Esimerkiksi Itävallassa Salzburgin, Tirolin ja Vorarlbergin maakunnat eivät ole kaa voittaneet tuulivoimaa alueelleen, koska ne haluavat tulevaisuudessa kilpailla matkailijoista tuulimyllyistä vapailla maisemilla. Keski-Euroopassa tieto on lisännyt tuulivoiman vastustusta, ja sen ongelmat tiedostetaan jo paljon paremmin.	Matkailun edistämistä tukeva mielipide merkitään tiedoksi. Tuulivoima on yksi ratkaisu omalta osaltaan taiste-lussa ilmastomuutosta vastaan.
Toivoisimme päättäjiltä kaukonäköisyyttä ja sekä Hietavaaran että Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeiden peruuntumista. Tiedämme, että Puolangalla on paljon luontoa arvostavia ihmisiä. Kunnan tärkein tehtävä on katsoa tulevaisuuteen ja huolehtia asukkaiden hyvinvoinnista ja viihtymisestä sekä olemassa olevien yritysten elinmahdollisuuksista. Yksi Puolangan matkailun kivijaloista on laskettelukes-	Matkailun edistämistä tukeva mielipide merkitään tiedoksi.

**PUOLANKA, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON JA KOTILAN YLEIS-
KAAVAN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen**

kus ja toinen hiljaisuuteen tukeutuva luontomatkailu. Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tulisi nyt nähdä, kuinka paljon luontomme voi tarjota uutta työtä matkailualan yrittäjille. Luontomatkailun kehittäminen on se tie, jolla Puolangan kunta voi saada kestäväällä tavalla verotuloja ja uusia asukkaita ja mökkiläisiä. Matkailualalla syntyy merkittävä osa kaikista uusista työpaikoista myös Puolangan kuntaan. Paljakan luonnonpuiston ja Paljakan matkailualueen koko ympäristö tulisi säästää tuulivoimaloilta, ja nähdä matkailuala valttikorttina. Samalla voidaan pelastaa tämä mittaamattoman arvokas ja ainutlaatuinen luonto.	
--	--